

Studies in Romeinen

Deel 13

Hans van de Lagemaat

Hoofdstuk 1

Inleiding

Paulus begint Romeinen 8 met geen veroordeling voor degenen die in Christus Jezus zijn. 'In Adam' hebben allen gezondigd. 'In Christus' zijn allen vrijgesproken. Paulus gaat hier verder met de positie van een mens in Christus. In Romeinen 5:12-21 had hij 'in Adam' en 'in Christus' tegenover elkaar gezet. Nu zegt hij dat er geen veroordeling meer is voor hen die in Christus Jezus zijn en daarmee gaat hij dit hoofdstuk verder.

'Geen veroordeling', volkomen verlossing en volkomen vrijspraak is een van de hoofdthema's in dit hoofdstuk. Hij begint ermee en hij eindigt ermee. Het is goed om dat op te merken voordat we wat preciezer naar de inhoud van dit hoofdstuk gaan kijken.

Paulus begint met 'geen veroordeling' en hij eindigt met een paar vragen, zoals:

'Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' (Rom. 8:31).

'Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen van God?' (Rom. 8:33).

'Wie is het die veroordeelt?' (Rom. 8:34).

Je moet je hier een rechtbank voorstellen. Je staat hier voor de Rechter Die je net heeft vrijgesproken van alle misdaden waarvoor je in staat van beschuldiging was gesteld. Je staat daar 'in Christus' en je bent volkomen vrij.

Het antwoord op al die vragen is dan ook: 'niemand'! Als we in Christus zijn is er niemand tegen ons, omdat God voor ons is. Er is niemand die nog beschuldigingen tegen ons in kan brengen. Er is niemand die ons

nog kan veroordelen. Want er is geen veroordeling voor degenen die in Christus Jezus zijn.

De vragen van vers 34 en 35 worden elk ingeleid door een mededeling. De vers-indeling is enigszins verwarrend. Het laatste stuk van vers 33 hoort bij de vraag van vers 34. En het tweede deel van vers 34 hoort bij de vraag van vers 35. We lezen de tekst dan als volgt:

'God is het Die rechtvaardigt.'

'Wie is het die veroordeelt?'

Als het nu zo is dat God rechtvaardigt, wie is er dan nog die veroordeelt? Paulus koppelt hier dus weer 'geen veroordeling' aan de 'rechtvaardigheid van God'.

'Christus is het, Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook aan de rechterhand van God is, Die ook voor ons pleit.'

'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?'

Paulus' redenering is hier: als het nu zo is, dat Christus is gestorven en opgewekt en aan Gods rechterhand voor ons pleit, wie zal ons dan nog kunnen scheiden van de liefde van Christus?

In deze verzen zien we nog iets wat heel belangrijk is en wat ook als een rode draad door de brief aan de Romeinen heen loopt. Gods rechtvaardiging heeft alles te maken met de dood van Christus en Zijn opwekking uit de doden. Dat zien we in de twee mededelingen die hier parallel lopen:

'God is het Die rechtvaardigt.'

'Christus is het, Die gestorven is, ja, wat meer is, Die ook opgewekt is.'

Gods rechtvaardigheid en rechtvaardiging

Dit thema hebben we vaker gezien en behandeld. Toch is het zo belangrijk, ook in het volledig begrijpen van Romeinen 8, dat ik er ter inleiding hier nog wat tijd aan wil besteden.

Bij de inleiding tot deze brief schreef Paulus dat in het Evangelie de rechtvaardigheid of gerechtigheid van God wordt geopenbaard.

‘Want ik schaam mij niet voor het Evangelie van Christus, want het is een kracht van God tot zaligheid voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek. Want de gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, zoals geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.’ (Rom. 1:16, 17).

Deze gerechtigheid van God diept Paulus verderop uit, maar niet voordat hij bewezen heeft vanuit de Schriften dat er niemand rechtvaardig is voor God. Ook de Jood niet. Allen zijn zij ‘onder de zonde’. Dat de Jood ‘onder de wet’ is doet daar niets aan af. De wet is nooit gegeven om de mensen ‘onder de zonde’ vandaan te krijgen. De rechtvaardigheid die uit de wet is, is er een die voor de gewone sterveling onbereikbaar is. De enige hoop die overblijft is de rechtvaardigheid van God door het geloof **van** Christus.

Paulus ontnemt dus eerst zowel Jood als heiden alle hoop op rechtvaardiging uit eigen werken. Dat doet hij met de volgende woorden:

‘Wij weten nu dat alles wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond gestopt wordt en de hele wereld doemwaardig wordt voor God. Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.’ (Rom. 3:19, 20).

Hoe dan wel? Dat is de volgende vraag. Als er uit de werken van de wet, een wet die God Zelf gegeven heeft, geen vlees voor Hem gerechtvaardigd zal worden, is er dan een weg waardoor er wél vlees gerechtvaardigd zal worden? Ja, die weg is er en die beschrijft Paulus in het gedeelte wat er direct op volgt.

'Maar nu is zonder de wet gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd: namelijk gerechtigheid van God door het geloof in¹ Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid.' (Rom. 3:21, 22).

Deze gerechtigheid is 'nu' geopenbaard. De wet en de profeten zagen naar die gerechtigheid vooruit. Zij getuigden ervan. Maar het is een gerechtigheid 'zonder de wet'.

Christus Jezus is in het vlees gekomen en heeft als Mens de wet doorlopen en vervuld. Zijn gehoorzaamheid aan de wet was zo volkomen dat Hij die tot de laatste letter heeft volbracht. Inclusief de woorden van de wet die getuigen van het kruis:

'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt' (Gal. 3:13).

Christus hing als een vloek aan het kruis en daarmee heeft Hij de wet volkomen volbracht en is de zonde in het vlees veroordeeld. Hij eindigde in het vlees in de dood en Hij werd begraven.

¹ Dit is het geloof **van** Jezus Christus, zoals ook vertaald in SV. Rechtvaardiging komt tot ons vanwege het geloof van Christus en niet door ons eigen geloof in Hem. Ons geloof in Hem is het kanaal waardoor ons de gerechtigheid wordt geschonken. Geloof zelf geeft geen rechtvaardiging, want anders zouden we van geloof weer een werk maken.

Maar hoe zit dat dan? De wet zegt: 'doe dit en gij zult leven'. Christus vervulde de wet en Hij eindigde in de dood. Dat is niet rechtvaardig! Het enige antwoord is de gerechtigheid van God: God heeft Hem opgewekt uit de doden en Hij leeft. Dit is de rechtvaardigheid van God, die 'nu' is geopenbaard en 'zonder de wet' is. De wet was gegeven om deze rechtvaardigheid aan te wijzen, maar niet opdat mensen erdoor gerechtvaardigd zouden worden. Rechtvaardiging komt louter en alleen tot ons door het geloof van Christus: Zijn gehoorzaamheid aan de wet tot aan de dood van het kruis en Zijn opstanding.

Degenen die geloven in Hem, Die Jezus Christus uit de doden heeft opgewekt, wordt deze rechtvaardigheid net zoals bij Abraham toegerekend. Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging (Rom. 4:24, 25).

Ik gebruikte hierboven ook meermalen het woord 'vlees'. Ook dat is voor een goed begrip van Romeinen 8 heel belangrijk. Het onderscheid tussen vlees en geest. Ook dat onderscheid heeft alles te maken met het kruis en de opstanding. Veroordeling en rechtvaardiging. We bekijken daartoe nog even kort de tekst van 1 Petrus 3:18.

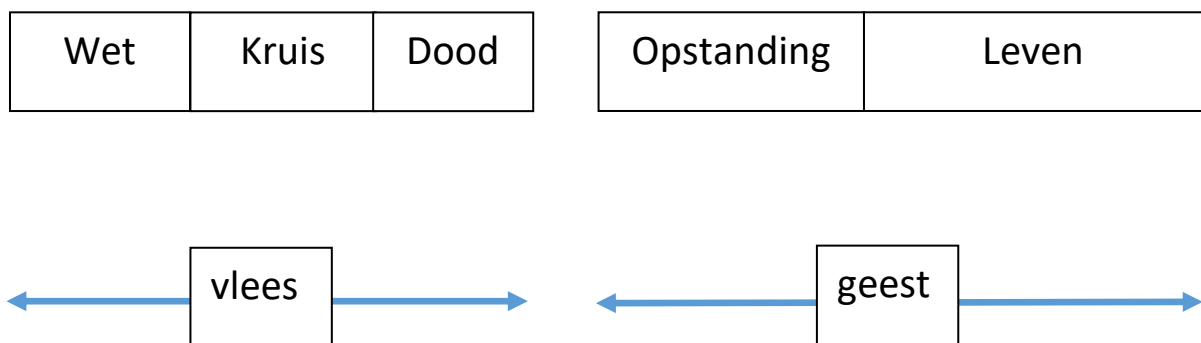
'Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, Hij, Die rechtvaardig was, voor onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. Hij is wel ter dood gebracht in het vlees, maar levend gemaakt door de Geest' (1 Pet. 3:18).

In deze laatste zin geeft de vertaling 'in het vlees' maar 'door de Geest'. Dat is wat misleidend, want in de Griekse tekst is de vorm en constructie bij vlees en geest exact hetzelfde. Er staat een dativus zonder voorzetsel. Dat voorzetsel moeten we er zelf in onze vertaling bij denken. De HSV doet dat de ene keer met 'in' en de tweede keer met 'door'. Bijvoorbeeld de NBG'51 doet het wat consequenter:

*'Hij, Die gedood is **naar** het vlees, maar levend gemaakt **naar** de geest.'*

Hij is gedood in het vlees. Hij is opgewekt in de geest.² Het vlees hoort bij Zijn leven onder de wet. De geest hoort bij Zijn leven in de opstanding. Dit onderscheid is cruciaal in Romeinen 8 en ik vertrouw erop dat het niet vergeefs en ook niet overbodig was dat we er nog even wat tijd aan hebben besteed. Dat onderscheid wordt al direct belangrijk in het volgende hoofdstuk als we kijken naar de wet van de geest van het leven in Christus Jezus en de wet van de zonde en van de dood.

Probeer daarom dit onderscheid haarscherp te hebben.

² Eigenlijk staat er 'in vlees' en 'in geest' of 'door vlees' en 'door geest'. In elk geval zonder lidwoord dus.

Hoofdstuk 2

De wet van de geest van het leven in Christus Jezus

In Romeinen 8:2 en 3 lijkt het mij dat er sprake is van drie wetten. Dat zijn:

1. De wet van de geest van het leven in Christus Jezus
2. De wet van de zonde en van de dood
3. De wet

De eerste twee staan tegenover elkaar en hebben weer alles te maken met 'in Christus' en 'in Adam'. De wet (3) is de wet die aan Israël werd gegeven. Die wet toonde de onmogelijkheid aan om van positie te veranderen van 'in Adam' naar 'in Christus'. Dat is feitelijk wat Paulus in vers 3 zegt. Degene Die dat wel kon is Christus Jezus.

Vrijgemaakt

We zullen ons eerst bezig houden met die eerste twee wetten in vers 2.

'Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood.'

Paulus gebruikt hier het woordje 'want'.³ Dit sluit dus aan bij het vorige vers.

'Zo is er dan geen veroordeling voor degenen die in Christus Jezus zijn'.⁴

³ Dat doet hij overigens opvallend vaak in dit hoofdstuk. 8:2, 3, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 38.

⁴ Veel Griekse teksten laten het tweede deel hier weg; en ik denk dat dit de correcte lezing is, zoals ook in NBG'51. Het 'wandelen' komt pas in vers 4 en verder. Het gaat Paulus hier om 'geen veroordeling'. Daarop gaat hij in het volgende vers verder.

Geen veroordeling in Christus. Dat hebben we uitvoerig in hoofdstuk 1 besproken. De wet van de geest van het leven heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood. Dat is waarlijk vrijheid!

Maar nu staan we voor de vraag; wat is dan die wet van de geest van het leven? Hoe heeft die wet ons vrijgemaakt? Paulus spreekt hier over een wet. Maar dit is duidelijk een hele andere wet dan de wet van Sinaï. Wat is die geest van het leven?

We staan hier voor een onderwerp wat heel veelomvattend is. Volledig zijn wordt onmogelijk. Maar er haastig doorheen gaan, geeft uiteindelijk ook geen duidelijkheid. Dus ik zal proberen zoveel mogelijk de belangrijke facetten allemaal te laten zien.

In de eerste plaats heeft Paulus in hoofdstuk 6 het woord 'vrijgemaakt' tweemaal gebruikt. Die teksten zetten ons al op het juiste spoor.

'En, vrijgemaakt van de zonde, bent u dienstbaar gemaakt aan de gerechtigheid.' (Rom. 6:18).

'Maar nu, van de zonde vrijgemaakt en aan God dienstbaar gemaakt, hebt u uw vrucht, die tot heiliging leidt, met als einde eeuwig leven.' (Rom. 6:22).

Deze twee teksten vallen onder het kopje 'niet onder de wet, maar onder de genade' (Rom. 6:14). Paulus zegt dat we weliswaar bevrijd zijn van de slavernij van de zonde, maar tegelijkertijd dienstbaar zijn gemaakt aan God en Diens gerechtigheid. Er is dus een nieuwe dienstbaarheid, die tevens de hoogste vorm van vrijheid is.

In vers 20 zegt Paulus ironisch dat wij, toen wij nog dienstbaar waren aan de zonde, 'vrij' waren van de gerechtigheid. Dat is natuurlijk geen echte vrijheid. Die 'vrijheid' baarde maar één ding: de dood.

Paulus gebruikt 'vrijgemaakt' nog een keer in vers 21 van hoofdstuk 8. Daar gaat het over de schepping die nu aan de zinloosheid en leegheid van alles en aan de dienstbaarheid van de verderfenis onderworpen is. De schepping zelf zal hiervan worden verlost en zoals we nog zullen zien heeft die verlossing alles te maken met de bevrijding van de kinderen van God van de wet van de zonde en van de dood.

Geest en leven

De wet die we proberen te begrijpen heet 'de wet van de geest van het leven'. Paulus heeft, ook weer in hoofdstuk 6, leven en geest al eens eerder samengebracht in combinatie met een ander woordje: nieuwheid. Dat woordje *kainotès*, komt alleen op deze twee plaatsen in de Bijbel voor.

'Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven⁵ zouden wandelen.' (Rom. 6:4).

*'Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in **nieuwheid van Geest dienen**, en niet in oudheid van letter.'* (Rom. 7:6).

We zijn begraven door de (geestelijke) doop in de dood en we zijn ontslagen van de wet. Het resultaat is wandelen in nieuwheid van leven en dienen in nieuwheid van geest. Dit heeft alles, maar dan ook alles, te maken met de wet van de geest van het leven. Dat wandelen in nieuwheid van leven en dienen in nieuwheid van geest is de vrucht van de opstanding van Christus. Elk van de Bijbelgedeeltes met 'nieuwheid' toont dit aan. Zo is de opstanding van Christus de sleutel tot het verstaan van de wet van de geest van het leven.

⁵ Grieks: in nieuwheid van leven.

Levensgeest van Adam

Toen God Adam schiep, formeerde Hij hem eerst uit het stof van de aarde. Daarna blies Hij hem in de neusgaten de 'adem⁶ des levens'. Door deze beademing werd Adam een levende ziel (Gen. 2:7). Deze 'adem des levens' wordt elders gekoppeld aan de geest des levens.

*'Al wat **een adem des geestes des levens** in zijn neusgaten had, van alles wat op het droge was, is gestorven.'* (Gen 7:22, SV).

Deze 'geest des levens' komt ook zonder 'adem' voor.

*'Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde, om alle vlees, waarin een **geest des levens** is, van onder de hemel te verderven; al wat op de aarde is, zal de geest geven.'* (Gen. 6:17, SV).

*'En van alle vlees, waarin een **geest des levens** was, kwamen er twee en twee tot Noach in de ark.'* (Gen 7:15, SV).

Het leven wordt dus in stand gehouden door 'geest'. Deze geest wordt door God gegeven. Die geest is onpersoonlijk. Het maakt geen deel uit van de identiteit van een mens. Dezelfde geest onderhoudt het leven van zowel mensen als dieren. Daarom is 'de geest geven' synoniem aan 'sterven'. Zie bijvoorbeeld boven, Genesis 6:17 en ook:

*'En alle vlees, dat zich op de aarde roerde, **gaf de geest**, van het gevogelte, en van het vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mens.'* (Gen. 7:21, SV).

*'En Abraham **gaf de geest** en **stierf**, in goede ouderdom, oud en des levens zat, en hij werd tot zijn volken verzameld.'* (Gen. 25:8, SV).

⁶ Hebreeuws: *nesjema*.

'En dit zijn de jaren des levens van Ismaël, honderd zevenendertig jaren; en hij gaf de geest, en stierf.' (Gen. 25:17, SV).

Zo zijn er veel meer voorbeelden te geven, maar ik zal het hierbij laten. 'De geest geven' betekent sterven. Die levensgeest keert volgens de Prediker terug tot God en het stof, het lichaam, keert terug vanwaar het genomen is.

'En dat het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder tot God keert, Die hem gegeven heeft.' (Pred. 12:7).

Dus de gehele levende schepping wordt doortrokken van een geest die door God gegeven is. Die geest maakt het verschil tussen leven en dood. Nogmaals, die geest heeft dus niets met identiteit te maken. Dat de geest wederkeert naar God, betekent niet dat de mens als zodanig naar de hemel, naar God, gaat bij zijn sterven. Dat staat hier helemaal niet; en ook dieren geven de geest bij hun sterven. De geest is niet gelijk aan de 'ziel'. Daar is een ander woord voor. De mens is geworden tot een levende ziel door Gods beademing met de levensgeest.

In dit alles hadden we het tot nu toe over het 'natuurlijke' leven. Dit was een stukje Bijbelse psychologie. In 1 Korinthe 15 maakt Paulus echter een vergelijking tussen deze levensgeest en de levensgeest die alles te maken heeft met de 'wet van de geest van het leven'.

'Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakende Geest.' (1 Kor. 15:45, SV).

Deze tekst staat in het kader van de opstanding. Omdat de wet van de geest van het leven hierover gaat, zullen we deze passage waarin Paulus Genesis 2:7 citeert iets uitgebreider bekijken.

Een levendmakende Geest

Net als in Romeinen 5:12-21 zet Paulus heel duidelijk de twee mensen tegenover elkaar. De mens Adam en de mens Christus. Adam is onlosmakelijk verbonden aan de schepping. Christus is verbonden aan de nieuwe schepping. Allen in Hem zijn een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17). Daarom zegt Paulus in 1 Korinthe 15 dat het natuurlijke⁷ eerst is en daarna het geestelijke. Wat hij hier ook mee bedoelt, hij wijst een volgorde aan. Eerst het natuurlijke, daarna het geestelijke.

Het 'geestelijke lichaam' is niet iets spookachtigs. Het is niet iets zonder materie. Dat wil Paulus hier ook helemaal niet zeggen. Hij stelt materie niet tegenover geest. Hij stelt hemel tegenover aarde. De eerste mens is uit de aarde, de tweede Mens is de Heere uit de hemel. Dat de Heere uit de hemel is, betekent niet dat Hij zonder materie is. Het is laster om dat zelfs maar te denken.

'De eerste mens is uit de aarde, stoffelijk; de tweede Mens is de Heere uit de hemel. Zoals de stoffelijke is, zo zijn ook de stoffelijke mensen, en zoals de Hemelse is, zo zijn ook de hemelse mensen. En zoals wij het beeld van de stoffelijke gedragen hebben, zo zullen wij ook het beeld van de Hemelse dragen.' (1 Kor. 15:47, 49).

Toen de Heere na Zijn opstanding aan de elf discipelen verscheen, meenden zij dat zij een geest zagen. Zij zagen een geestelijk lichaam; niet een geest (Luk. 24:37). Eerst wees Hij hen op Zijn handen en Zijn voeten en daarmee waarschijnlijk op de littekens die de kruisiging hadden teweeggebracht. Vervolgens vroeg Hij hen daarna om Hem aan te raken. Hij wilde hen tonen dat Hij werkelijk een lichaam had. Dat Hij niet een geest in de zin van een spookachtige verschijning was.

⁷ Paulus gebruikt het woord *psychikos*. Dat is het bijvoeglijk naamwoord bij *psuchè*, ziel. Het zou beter te vertalen zijn met 'ziellijk'. Dat geldt ook voor het lichaam van Paulus in vers 44. Er wordt een ziellijk lichaam gezaaid.

'Raak Mij aan en zie, want een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals u ziet dat Ik heb.' (Luk. 24:39).

Opvallend laat Hij het bloed weg. Bloed is de plaats van het 'ziellijke leven'. Dit maakt in de opstanding plaats voor 'geest'.

De Heere kreeg niet alleen een geestelijk lichaam. Hij werd Zelf een levendmakende Geest. Zoals God Adam bij zijn schepping levensgeest gaf zodat hij tot een levende ziel werd, zo is Christus Jezus, de laatste Adam, geworden tot een levendmakende Geest.

Adam kreeg de levensgeest, behorend bij de schepping. Zonder deze geest is er geen leven. De nieuwe schepping krijgt het leven van de levendmakende Geest. Zij die nu reeds tot die nieuwe schepping behoren, ontvangen van Hem de bijbehorende geest van het nieuwe leven. Het is overduidelijk dat Paulus deze parallel tussen Adam en Christus in 1 Korinthe 15:45 wil trekken.

Hoe is Christus tot een levendmakende Geest geworden? Was Hij dit al als Kind in de kribbe? Nee. Was Hij dit al na Zijn doop door Johannes? Nee. Was Hij dit dan na de verheerlijking op de berg? Nee, ook niet. Was Hij een levendmakende Geest aan het kruis? Of in het graf? Nee, allemaal niet. Christus is geworden tot een levendmakende Geest na Zijn opstanding. Dat is het thema van 1 Korinthe 15. Alleen een helder begrip van de betekenis van de opstanding van de Heere kan ons duidelijk maken wat de betekenis is van de bevrijding van de wet van de zonde en van de dood door de wet van het leven van de geest. Het is een leven dat aangebracht wordt door de levendmakende Geest; Christus Jezus, de Opgestane.

Geest en letter

Zojuist kwam Romeinen 7:6, het dienen in de nieuwheid van de geest al even ter sprake.

'Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.' (Rom. 7:6).

Paulus richt zich met deze woorden tot de Joden, die tot het geloof in de Heere gekomen waren. Zij dienden in nieuwheid van geest en niet in oudheid van letter. Met 'letter' bedoelt Paulus de wet, waaronder zij eertijds leefden. Dienen in oudheid van letter, betekende het onderhouden van de wet door Israël. De gerechtigheid van Christus was toen nog niet geopenbaard. De wet wees wel naar die gerechtigheid, maar Christus was nog niet uit de doden opgewekt; de gerechtigheid was nog niet geopenbaard.

Dienen in oudheid van letter heeft dan ook geen negatieve lading. Het was de weg waarin God Zijn voornemen aan Israël bekendmaakte. Maar dienen in nieuwheid van geest is iets anders. Dat dienen hoorde bij de opstanding van Christus. Verenigd met Christus in Zijn dood, zijn zij aan de wet gestorven. En verenigd met Christus in Zijn opstanding dienen zij nu in nieuwheid van geest.

Geest en letter staan ook naast elkaar in 2 Korinthe 3. Paulus maakt daar een vergelijking tussen het oude en het nieuwe verbond. Als antwoord op een aantal criticasters van Paulus die uitdagend vroegen waar zijn aanbevelingsbrieven eigenlijk zijn, antwoordt hij:

'U bent onze brief, geschreven in onze harten, gekend en gelezen door alle mensen. Het is immers openbaar geworden dat u een brief van Christus bent, door onze bediening opgesteld, geschreven niet met inkt, maar door de Geest van de levende God, niet op stenen tafelen, maar op tafelen van vlees, van de harten.' (2 Kor. 3:2, 3).

Op deze manier introduceert hij het onderwerp van het nieuwe verbond. En van zichzelf zegt hij dan ook dat God hem bekwaam gemaakt heeft om een dienaar te zijn van dat nieuwe verbond.

*‘Hij heeft ons namelijk bekwaam gemaakt om dienaars van het nieuwe verbond te zijn, niet van de **letter**, maar van **de Geest**; want de **letter** doodt, maar **de Geest** maakt levend.’ (2 Kor. 3:6).*

Dus ook in deze tekst staan letter en Geest naast elkaar. Paulus vervolgt met een vergelijking van het oude met het nieuwe verbond. Dit nieuwe verbond duidt hij aan met de bediening van de geest (2 Kor. 3:8). Om er geen onduidelijkheid over te laten bestaan Wie die Geest is, schrijft hij in vers 17:

‘De Heere nu is de Geest’ (2 Kor. 3:17).

Paulus zegt hier precies hetzelfde als in 1 Korinthe 15. De Geest maakt levend. De Heere nu is de Geest. Hij is de levendmakende Geest. Dat is de Heere na Zijn opstanding.

Dus als we spreken over de wet van de geest van het leven gaat het over dit nieuwe levensprincipe dat voortvloeit uit de opstanding van Christus. Door de vereniging met Hem in Zijn dood en opstanding krijgen wij een nieuwe levensgeest, die onderscheiden is van de geest die ons ‘ziellijke lichaam’ van levenskracht voorziet.

De wet van de zonde en van de dood

Paulus zegt dat de wet van de geest van het leven ‘mij’ heeft vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood? Welke wet is dat? Is dat de wet die op Sinaï aan Israël is gegeven of bedoelt hij hier iets anders?

Ik denk dat Paulus in vers 3 pas de wet van Mozes introduceert en dat hij het in vers 2 nog over een andere wet heeft. Om dit uit te leggen moet ik weer even teruggrijpen op Romeinen 5:12-21. (Je weet, Romeinen 6 en 7 staan als een parenthese tussen Romeinen 5 en 8 in. Dus hoofdstuk 8 sluit direct aan op hoofdstuk 5, en dan is deze gedachtesprong niet zo groot als hij lijkt.)

In vers 13 en 14 van hoofdstuk 5 zegt Paulus best een paar lastige dingen; maar die verklaren wel een en ander van Romeinen 8:2 en 3, dus het is wel goed om daar even wat aandacht aan te besteden.

'Want totdat de wet er kwam, was er wel zonde in de wereld. Zonde wordt echter niet toegerekend als er geen wet is. Toch heeft de dood geregeerd van Adam tot Mozes toe, ook over hen die niet gezondigd hadden met eenzelfde overtreding als Adam, die een voorbeeld is van Hem Die komen zou.' (Rom. 5:13, 14).

Toegerekend

Allereerst even iets over het woordje 'toegerekend'. Dit woordje komt maar twee keer voor in de Bijbel. De tweede keer is in een andere brief van Paulus, namelijk de brief aan Filémon. Paulus schrijft dat Filémon alle schade die zijn weggelopen slaaf Onésimus hem heeft berokkend bij hem in rekening mag brengen.

*'En als hij u in iets onrecht aangedaan heeft of u iets schuldig is, **breng dat mij in rekening.***' (Filém. 18).

'Toerekenen' betekent 'in rekening brengen'. Of iets vrijer vertaald: 'de rekening van de zonde wordt niet gepresenteerd als er geen wet is'. De volle omvang van de schade die de zonde van Adam teweeg heeft gebracht, wordt pas duidelijk als de wet op Sinaï wordt gegeven. Toen pas werd de zonde 'in rekening gebracht' en de onherstelbare schade ervan vastgesteld. Niets was er wat voor de zonde kon betalen en tevens het leven geven. Niets dan een volkomen wetsbetrachting.

In de structuur van Romeinen 5 (zie nogmaals op de volgende bladzijde) zie je dat 'de zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is' parallel loopt met 'maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde'. De misdaad zelf werd niet groter, omdat er een wet kwam. Nee, de betekenis is dat de misdaad door de presentatie van de wet zoveel meerder bleek te zijn. De volle omvang

Romeinen 5:12-21, SV

- A 5:12-14 a Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welke allen gezondigd hebben.
- b Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is
- c Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.
- B 5:15 d Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is ook de genadegift
- e Want indien door de misdaad van één velen gestorven zijn
- f Zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade Gods, die daar is van één Mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
- B 5:16, 17 d En niet, gelijk de schuld was door één, die gezondigd heeft, alzo is de gift; want de schuld is wel uit één misdaad tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
- e Want indien door de misdaad van één de dood geheerst heeft door die enen,
- f Veel meer, zullen degenen die de overloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door die Ene, namelijk Jezus Christus
- A 5:18-21 a Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van die ene mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Ene velen tot rechtvaardigen gesteld worden.
- b Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.
- c Opdat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere.

van de misdaad van Adam en de gevolgen ervan bleken zoveel groter te zijn.

Toch was het loon op de zonde van Adam, de dood, wel al in de wereld, nog voordat de wet kwam. De dood heeft geheerst, van Adam tot Mozes toe, ook over degenen die niet gezondigd hadden in de gelijkheid van de overtreding van Adam.

Paulus onderscheidt hier twee periodes. De periode van Adam tot Mozes. Dat is de periode 'tot de wet'. Daarna is de wet erbij gekomen (Rom. 5:20) en kwam Israël 'onder de wet'.

Toen de wet kwam werd de rekening van de zonde gepresenteerd. Elke overtreding tegen Gods heilzame geboden had de dood tot gevolg. Voor Israël werd in ruime mate voorzien in de plaatsvervangende offers van onschuldige dieren, maar de lessen waren duidelijk. Rondom de tabernakel en later de tempel was er een onophoudelijke stroom van bloed.

Maar tot de wet was de zonde ook in de wereld. Hoewel de zonde nog niet in rekening was gebracht, heeft de dood in die eerste periode van Adam tot Mozes wel geregeerd. Er was nog geen wet gegeven, maar de dood regeerde als koning. Dat wordt duidelijk geïllustreerd door de vele malen herhaalde woorden 'en hij stierf' in Genesis 5.

Dus de zonde was in de wereld. De wet was nog niet gegeven. Toch regeerde de dood; ook over hen die niet gezondigd hadden zoals Adam. Hier hebben we de wetmatigheid van de zonde (van Adam) en de dood, het gevolg van die zonde. Dit is naar mijn mening de wet van de zonde en van de dood. God had gezegd dat als Adam en Eva van de vrucht van de boom van de kennis van goed en kwaad zouden eten, zij zeker zouden sterven. En aldus geschiedde. Adam at. Dat is de zonde. En hij stierf. Niet alleen hij; ook zijn gehele nageslacht. De dood is tot alle mensen doorgedaan door die ene mens, in wie allen gezondigd hebben.

De wet van de zonde en van de dood is een wetmatigheid die geldt vanaf de zonde van Adam. Het is ook een wet die hoort bij de heerschappij van de god van deze eeuw (2 Kor. 4:4), de duivel, die de macht van de dood heeft (Heb. 2:14).

Het loon van de zonde is de dood, die de heerser van deze wereld ons maar al te graag geeft; en we zwoegen nogal hard voor dat loon ook! Maar de genadegave van God is eeuwig leven door Jezus Christus onze Heere (Rom. 6:23). Ook in dit vers staan de twee wetten van Romeinen 8:3 tegenover elkaar. De Weg om vanonder de ene wet uit te komen en te leven onder die andere wet staat ook in dit vers: 'door Jezus Christus, onze Heere'.

Die Weg wordt ons wat uitvoeriger aangewezen in vers 3 van Romeinen 8.

De wet

In vers 3 van Romeinen 8 wordt een derde wet door Paulus geïntroduceerd:

'want wat voor de wet onmogelijk was' (Rom. 8:3).

Dit moeten we eigenlijk iets anders vertalen; 'want het onmogelijke van de wet'. Het onmogelijke van de wet, kwam niet door zijn eigen krachteloosheid, maar door de zwakheid van het vlees.

'krachteloos als zij was door het vlees'. (Rom. 8:3).

Er was voor de wet die God op Sinäï gaf iets onmogelijk. Dat onmogelijke zat hem in het krachteloze van het vlees. Wat was er nu onmogelijk? Waarom zegt Paulus dit?

Paulus begint dit vers met het woordje 'want'. Hij maakt dus een gevolgtrekking en dat doet hij uit het vorige vers. De wet van de geest van het leven heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde van het

vlees, want de wet van Sinai kon dit niet doen vanwege de krachteloosheid van het vlees.

De wet toonde aan dat er vanwege de krachteloosheid van het vlees geen ontsnappen was aan de wetmatigheid van zonde en dood. Ja, toen de wet daarnaast werd ingebracht, nam de overtreding alleen maar toe. De gevolgen van de zonde van Adam werden alleen maar duidelijker in het volle licht gesteld en juist toen bleek de volkomen machteloosheid en krachteloosheid van het vlees. De wet kon niets uitrichten tegen de wet van de zonde en van de dood.

Hierin zit, denk ik, de kracht van het woordje 'want'. De wet van Sinai kon niet vrijmaken van de wet van de zonde en van de dood. Dat kon alleen de wet van de geest van het leven. Dat legt Paulus uit in het tweede deel van vers 3.

De zonde veroordeeld in het vlees

Om vrijgemaakt te worden van de wet van de zonde en van de dood moest de zonde veroordeeld worden in het vlees. Een veroordeling eist een straf die volkomen kan betalen. De wet liet zien dat het vlees geheel en al ontoereikend was om daaraan te voldoen. Het loon van de zonde is de dood, maar dat geeft nog geen bevrijding van de wet van de zonde van de dood. De dood zou het laatste woord hebben en zijn macht zou voor altijd blijven bestaan. De wet liet immers zien dat de overtreding alleen maar toenam in plaats van dat er volkomen naar Gods wil gehandeld werd.

In plaats van dat de wet aan Israël gegeven een ontsnapping bood, werd daarin juist alleen maar duidelijk hoe torenhoog de schuld op de rekening was. De wet stelde het vlees voor een totale onmogelijkheid. 'Doe dit en je zult leven', zei de wet tot Israël. Tegelijkertijd hield dit een onmogelijkheid in, vanwege de krachteloosheid van het vlees.

De wet kón dus helemaal geen bevrijding geven van de wet van de zonde en van de dood. Daar was iets anders voor nodig. Er moest een

totaal nieuwe schepping komen. Vlees moest geest worden, terwijl datzelfde vlees eerst onder de heerschappij van de duivel vandaan moest komen. Die wet van de zonde en van de dood moest tenietgedaan worden.

Als de wet dit nu helemaal niet kon, waarom heeft God die wet dan gegeven? Laten we de vraag maar gewoon stellen: is het dan wel eerlijk van God om een wet aan Israël te geven? Zij konden die immers toch niet houden. En feitelijk maakte de wet de schuld van het mensdom alleen maar groter. De boodschap, 'doe dit en gij zult leven' klinkt dan wel heel verleidelijk. Het suggereert een ontsnappingsclausule aan de wet van de zonde en van de dood. Deze wet spreekt tenminste nog van 'leven'! Werd Israël en de volken niet een worst voorgehouden, die niets anders was dan een tantaluskwelling? Nooit zou het doel bereikt worden.

Nee, natuurlijk is God niet oneerlijk. Er is geen onrechtvaardigheid bij Hem. Hij gaf de wet om de rekening van de zonde te presenteren. Hij gaf daarin aan hoe groot de schuld was die betaald moest worden om vrijgekocht te kunnen worden van de wet van de zonde en van de dood. Maar Hij gaf hierin dan óók aan hoe groot de prijs was die Hij Zelf bereid was om te gaan betalen! Ook dáárom heeft Hij de wet gegeven.

Dat is de betekenis van de woorden, 'waarvan door de wet en de profeten is getuigd' (Rom. 3:20). De wet getuigde van een gerechtigheid die geopenbaard zou worden. De wet getuigde van Christus. De wet getuigde ervan dat Hij de dood zou sterven, maar niet nadat Hij de wet volkomen had doorleefd en volbracht.

Door al de bloederige offerandes heen zien we het bloed van de Messias. Het wijst ons heen naar het kruis waar Zijn bloed overvloedig werd gestort.

Zijn Zoon

Het is duidelijk wat in Romeinen 8:3 het kernwoord is, het woord waar Paulus' redenering om draait: 'vlees'

'Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid van het zondige vlees, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.' (Rom. 8:3).

Het vlees, en wel het zondige vlees, was volkomen ontoereikend om te voldoen aan de wet. 'Joden en Grieken', zij zijn allen 'onder de zonde' (Rom. 3:9). Er is niemand rechtvaardig, ook niet één (Rom. 3:10). Ook niet degenen die onder de wet zijn. Want alles wat de wet zegt, spreekt hij tot degenen die onder de wet zijn, de Joden dus (Rom. 3:19). 'Onder de wet' betekent in het geheel niet dat je niet meer 'onder de zonde' bent. Sterker nog, je realiseert je des te sterker hoe onmogelijk het is om bevrijd te worden van de wet van de zonde en van de dood. Alle mond wordt gestopt. Van de gehele wereld. De hele wereld is doemwaardig.

'Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.' (Rom. 3:20).

Hier is het woord 'vlees' weer. De wet kon niets uitrichten voor het vlees. Door de zwakheid van het vlees kon het niet gerechtvaardigd worden uit de werken der wet. En toch wees de wet wel de weg naar het herstel van de mens in Gods gunst.

Het is een ogenschijnlijk onoplosbaar probleem. Geen mens die hier uitkomt. De wet is nodig om de zonde (van Adam) in alle ernst en hevigheid aan te wijzen. De wet laat zien dat het vlees uit de werken der wet niet gerechtvaardigd kon worden. Toch moest de wet ook voldaan worden om de mens in zijn positie van heerlijkheid en eer terug te brengen. Wie brengt deze twee uitersten samen?

Er is er maar Eén, Die dat kan. God Zelf.

God werd Mens, Hij zond Zijn Zoon 'in het vlees'.

'Terwijl hij deze dingen overwoog, zie, een engel van de Heere verscheen hem in een droom en zei: Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, bij u te nemen, want wat in haar ontvangen is, is uit de Heilige Geest; en zij zal een Zoon baren, en u zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Dit alles is geschied opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet, toen hij zei: Zie, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en u zult Hem de naam Immanuel geven; vertaald betekent dat: God met ons.' (Mat. 1:20-23).

'En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.' (Joh. 1:14) .

'Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet' (Gal. 4:4).

Geboren uit een vrouw. Geboren onder de wet. God heeft Zijn Zoon uitgezonden in gelijkheid van het zondige vlees. Hier staat 'in gelijkheid van het zondige vlees' Hij ís vlees geworden. Waarlijk Mens. Hij maakt voluit deel uit van het menselijk geslacht. Op één ding na. Hij had part nog deel aan de zonde van Adam. Dat is de betekenis van 'doch zonder zonde' van Hebreëen 4:15.

Dáárom staat er **in gelijkheid van** het zondige vlees in Romeinen 8:3. Hij was zonder zonde omdat Hij de Zoon van God was. Zo is Hij de tweede Mens, de laatste Adam geworden (1 Kor. 15:47, 48).

God heeft Hem uitgezonden in de gelijkheid van het zondige vlees. Wel in het vlees, maar niet in het zondige vlees en daarom in gelijkheid van het zondige vlees.

Waarom heeft God Zijn Zoon uitgezonden in gelijkheid van het zondige vlees? Opdat Hij de zonde kon veroordelen in het vlees. Dat is het laatste stukje van Romeinen 8:3. God zond Zijn Zoon niet alleen in gelijkheid van het zondige vlees, maar ook geboren uit een vrouw, onder de wet! Hij kwam onder de wet.

Het klinkt als een open deur intrappen, maar ik zeg het toch maar. Hij had nooit onder de wet kunnen komen, als God niet eerst een wet gegeven had. Nogmaals, de wet had een meervoudig doel.

Ze maakt de mens duidelijk hoe ernstig de gevolgen van de zonde van Adam zijn en dat de wet vanwege de krachteloosheid van het vlees nooit kon bevrijden van de wet van de zonde en van de dood.

De wet getuigt ook van Hem Die wel kon verlossen. Aan de ene kant getuigt de wet dus van de onmogelijkheid van de mens om in zijn oude luister te worden hersteld en te léven. Aan de andere kant getuigt diezelfde wet van de mogelijkheid om juist wel hersteld te worden naar Gods oorspronkelijke Beeld. Dit klinkt zo verschrikkelijk tegenstrijdig. Toch is het dat niet.

God heeft Zijn Zoon gezonden, geboren uit een vrouw, onder de wet, in de gelijkheid van het zondige vlees, om de zonde te veroordelen in het vlees. Die veroordeling vond pas plaats nadat Hij de wet volkomen had volbracht tot aan de dood van het kruis. In Zijn dood is de zonde van Adam veroordeeld en de wet van de zonde en de dood tenietgedaan.

Dan rest ons nog één stap. Hoe worden we dan bevrijd van de wet van de zonde en van de dood? God heeft de zonde veroordeeld in het vlees en Christus is voor de zonde gestorven. Maar dat geeft toch geen

bevrijding? Het eindigt nog steeds in de dood. Jawel, maar herinner je, dat de wet zegt: doe dit en gij zult leven. Christus heeft het alles gedaan en God heeft in Hem de zonde veroordeeld in het vlees. Hij heeft dus ook het leven verdiend. God heeft Hem uit de doden opgewekt. Dát is de wet van de geest van het leven! In Adam hebben wij allen gezondigd door zijn overtreding en kunnen we onszelf nooit of te nimmer bevrijden van de wet van de zonde en van de dood. In Christus zijn wij gerechtvaardigd door Zijn rechtvaardigheid en is er voor ons geen veroordeling meer en zijn wij onder de wet van de geest van het leven.

Samenvattend

Door Adam kwam de zonde in de wereld en door de zonde de dood. In hem hebben alle mensen gezondigd. Daarom heerste de dood vanaf Adam, zonder dat de zonde in rekening was gebracht. (Rom. 5:12-14). Dat is de wet van de zonde en van de dood.

Door Mozes werd de wet aan Israël gegeven. Verloste de wet van de zonde? Nee, integendeel. De wet kwam erbij opdat de overtreding zou toenemen (Rom. 5:20). De introductie van de wet maakte de zaak alleen maar hopelozener.

Maar waar de zonde is toegenomen, daar is de genade meer dan overvloedig geweest (Rom. 5:20). Dit klinkt als een paradox. De wet maakte de boel alleen maar hopelozener en toch is de genade overvloedig geweest.

Hoe dan? Hoe is de genade overvloedig geweest boven de toename van de zonde? Doordat God Zijn Zoon in de gelijkheid van het zondige vlees heeft gezonden, onder diezelfde wet, die de zonde deed toenemen. Hij was de Enige Die de wet kon volbrengen, tot aan het uiterste, en Hij is gestorven door die wet.

Zó heeft God de zonde veroordeeld in het vlees. Maar Hij heeft Christus rechtmatig opgewekt uit de dood; de opstanding was het

recht van de Heere Jezus. Dát is de wet van de geest van het leven. Zo is Adam geworden tot een levende ziel, maar de laatste Adam tot een levendmakende Geest; door Zijn opstanding uit de doden.

Zoals Adam de levensgeest kreeg voor zijn 'zielijke' leven, zo krijgen wij de geest van Christus voor ons 'geestelijke' leven. Dat maakt ook het verschil uit tussen 'in Adam' en 'in Christus'. Pas als we dat helder hebben, kunnen we vatten wat Paulus bedoelt met wandelen naar het vlees en wandelen naar de geest; wat hij bedoelt met het bedenken van de geest en het bedenken van het vlees.

